

POUK NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 9

(30. 3. 2020–3. 4. 2020)

Dragi učenci!

V prejšnjem tednu smo **ponovili podredno zloženo poved**. Urili ste se v določanju odvisnikov. Spoznali pa ste že tudi značilnosti **prirečno zložene povedi** in dve razmerji, in sicer vezalno ter ločno razmerje.

Naj spet malo ponovim.

V priredju so **stavki v enakovrednem razmerju**. Vsak od stavkov, ki sestavljajo poved, bi lahko stal samostojno. V tabeli so osnovne značilnosti vezalnega in ločnega razmerja.

VEZALNO PRIREDJE	LOČNO PRIREDJE
To je zveza dveh ali več stavkov, ki izražajo soobstojanje ali zaporedje.	Vsebine teh dveh stavkov se med seboj izključujejo ali zamenjujejo.
Taki stavki so povezani brez veznikov ali pa z vezniki: in, pa, ter .	Dopolnjevalni del podaja izbirno možnost.
Pred temi vezniki ne pišemo vejice, razen če je ne zahteva vmesni odvisni stavek.	Vezniki so ali, ali pa, ali - ali . Pred prvim ali vejice ne pišemo, razen če zahteva vmesni odvisni stavek.
<i>Hodi, si požvižgava in kar poskakuje od veselja.</i>	<i>Lazarjevi se ali odpravljajo ali pa so že odšli.</i>

V tem tednu boste spoznali **protivno razmerje**. Tukaj gre za zvezo pomensko nasprotujočih si stavkov. Protivni vezniki so: pa, vendar, toda, a, ampak, temveč, marveč, samo, le. Vejico pišemo.

Vpisal se je na tečaj, a ga je zamudil.

Napisali pa boste tudi razmišljanje.

Kot vidite, je nalog manj, zato od vas pričakujem, da so vse zavzeto opravljene, saj vem, da ste tega še kako sposobni.

Zdaj pa k podrobnim navodilom.

NAVODILA ZA DELO

1. Najprej reši učni list. Z nalogami boš ponovil glagol, podredno zloženo poved ter vezalno in ločno razmerje. Naloge lahko prepíšeš ali pa si jih natisneš in z rešitvami zalepiš v zvezek. Rešeni učni list mi pošlji na moj elektronski naslov (poslikaš, kot Wordov dokument, kakor želiš).

UČNI LIST

***Preberi povedi. Poišči vse osebne glagolske oblike. Nato jih pravilno izpiši.**

Namig: Glagolske oblike so po navadi zložene, kar pomeni, da so sestavljene iz več besed (npr. bi razmišljal, nima, se je sprehodil, bo pristal ...)

Ali si že kdaj slišal za Gregorja Strnišo (1930–1987)? Strniša je bil pesnik, dramatik, pisal pa je tudi za mladino ter besedila za zabavno glasbo. Zagotovo si že slišal skladbe *Zemlja pleše*, *Mala terasa*, *Na zmajskem mostu*. Ko ste bili manjši, so vam verjetno v šoli prebrali njegovo povest Lučka regrat. Ko boš starejši, lahko prebereš njegove pesmi ali si ogledaš uprizoritev katere izmed njegovih pesniških dram. Kaj vse bi še lahko napisal, če bi še živel!

****Preberi zapisani povedi. Katera poved je enostavčna in katera dvostavčna? Enostavčno poved pobarvaj z modro barvo, dvostavčno pa z zeleno.**

Namig: Kolikor je osebnih glagolskih oblik v povedi, toliko je v njej stavkov.

Žiga Valetič dela kot publicist na področju popularne kulture, grafični oblikovalec, prevajalec in pisatelj. Pri založbi Mladinska knjiga je pravkar izšel njegov novi roman *Optimisti v nebesih*, s katerim se je uvrstil med štiri nominirance na natečaju *Modra ptica*.

*****Dopolni glavne stavke z zahtevanim odvisnikom. Pazi, da res napišeš stavek. Kar pomeni, da moraš imeti v zapisanem primeru obvezno osebno glagolsko obliko.**

Mama je doma, _____ (vzročni odv.)

Oče posluša poročila, _____ (dopustni odv.)

Janko je napisal spis, _____ (nam. odv.)

Ali veš, _____ (predm. odv.)

******Kako bi spodnje povedi povezal, da bi izrazil možnost izbire? Obe možnosti združi v eno poved. Namig: ločno razmerje.**

- a) Želim se sprehoditi po Velikem kitajskem zidu. Želim se povzpeti na legendarni Machu Picchu.

- b) Bi šel jadrat okoli sveta? Bi se odpravil na Južni tečaj?

*****Spodnji povedi združi tako, da dobiš vezalno razmerje.

Prebral sem knjigo *Z nahrbtnikom okoli sveta*. Pripravil sem si načrt potovanja.

2. Odpri **DZ** na str. 36. (do str. 40) Skozi naloge boš **spoznal protivno razmerje**. Pri razumevanju učne snovi si pomagaj z mojo razlago in z razlago v rumenem kvadratu. V zvezek si naredi izpiske.

Bodi pozoren, da boš pri 8. nalogi resnično pisal stavke (Stavek vsebuje osebno glagolsko obliko!) in ne besednih zvez.

Želim, da se resnično potrudiš. Če se ti kje zatakne, se lahko "vidimo" tudi preko Messengera. Z veseljem bom pomagala in snov razložila.

3. In še zadnja naloga. **HM! Razmišljanje**. Zapiši zaokroženo, tehtno besedilo, v katerem razmišljaj o situaciji, v kateri smo se nenadoma vsi znašli. Za tvoje razmišljanje ti podajam nekaj iztočnic:

- *Korona virus, pandemija, preprečevanje širjenja bolezni ...*
- *Ljudje in njihov odnos do bolezni (strah, neupoštevanje omejitev, brezbržnost, solidarnost ...)*
- *Jaz in aktualna tematika (Me to sploh zanima? Zakaj ja? Zakaj ne? Mediji in verodostojnost podatkov ...)*
- *Učenje na daljavo (izziv ali zmeda, potrata časa, jaz in učenje, samoorganizacija, motivacija za delo ...)*
- *Karantena (kako vpliva na tebe, tvoje družinske člane, pomanjkanje "svobode" ...)*
- *Do kakšnih spoznanj prihajam v nastali situaciji ...*

POMEMBNO: Vse, kar zapišeš, je dobro, saj s tem izražaš svoj pogled na to tematiko. Želim, da se resnično potrudiš.

Zapisano besedilo pričakujem na mojem elektronskem naslovu do **6. 4. 2020**.

Prosim, da dokončaš še vse naloge, ki jih do sedaj nisi uspel. Med njimi je tudi domače branje, Ivan Cankar – Moje življenje.

ŽELIM TI USPEŠNO UČENJE!

Učiteljica Karmen Rauter

REŠITVE ZA PRETEKLI TEDEN

CILJ NE POMENI VEDNO KONCA POTI

Vežalno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.

Dario Cortesa je napisal besedilo in bil tudi eden od udeležencev, ki so prekolesarili omenjeno pot./kot pisec in kolesar, ki je prevozil to pot.

b-naloga:

Da, bila je krožna pot, saj se je začela in končala v Matavunu.

c-naloga:

Udeleženci so prišli na konec poti brez večjih težav, ker je bila pot zelo dobro označena.

č-naloga:

Po smislu, npr.:

V izhodiščnem besedilu je predstavljena kolesarska pot, saj je bila pri stebričku oznaka omenjene kolesarske poti, udeleženci so zavili ostro desno in se nato po gozdni poti spustili v Dane pri Divači/saj to sklepam po tem, da so po kolesarjenju pešačili na poravnani vrh Ajdovščine.

3. naloga:

a-naloga:

Povedi v vsaki dvojici imata enak pomen.

b-naloga:

A Da so se hkrati zapeljali v Matavun in pustili vozilo na parkirišču.

B Da so se najprej zapeljali v Matavun, šele potem so pustili vozilo na parkirišču.

c-naloga:

A Da sta počitek in opazovanje okolice potekala hkrati.

B Da so se najprej spočili, šele potem so začeli opazovati okolico.

č-naloga:

v prvi – v drugi – **v tretji** – v četrti povedi

4. naloga:

Potem ko smo se zapeljali v Matavun, **smo pustili vozilo na parkirišču pri Škocjanskih jamah.**

Po smislu, npr. (ustno):

Piscu se zdi pomembnejši dogodek, o katerem pripoveduje glavni stavek, saj pove, kaj so storili potem, ko so zapeljali v Matavun.

5. naloga:

DA **NE**

Pojasnilo: **V omenjeni povedi sta oba dogodka enakovredna, saj sta se dogajala sočasno.**

6. naloga:

Druga/2. poved.
(veznik) in

7. naloga:

- A Povežemo glavni in odvisni stavek. C Povežemo stavka v posledično razmerje.
B Povežemo dva enakovredna stavka. Č Povežemo stavka v namerno razmerje.

8. naloga:

Privoščili smo si kratek počitek ter občudovali okolico.

Privoščili smo si kratek počitek pa občudovali okolico.

- Pomen povedi se ni spremenil, saj imata veznika *ter, pa* enako vlogo kot veznik *in*, in sicer, da povežeta dve dejanji/dva stavka med seboj.

9. naloga:

Po smislu, npr.:

Veznik *ter* se po navadi uporablja takrat, ko je v povedi že uporabljen veznik *in*, *tako se izognemo ponavljanju*, veznik *pa* pa uporabljamo bolj v pogovornem jeziku.

10. naloga:

vezalno razmerje

11. naloga:

DA NE

12. naloga:

Na trgu smo se obrnili proti Trstu in se po pločniku sprehodili do napisa *Rilkejeve pot*.

Na vrhu smo zavili na levo in od tod nas je po vsej poti spremljal pogled na Devinske stene.

Najraje bi se kar obrnili in se tudi na izhodišče poti vrnili peš.

a-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Utemeljitev: **Vse tri povedi povezujejo dejanji, ki potekata druga za drugo, saj se najprej zgodi dejnje v 1. stavku, nato pa še v 2. stavku/saj bi se v 1. povedi najprej obrnili proti Trstu in se nato sprehodili do napisa, v 2. povedi bi najprej zavili na levo in šele potem bi imeli po vsej poti pogled na Devinske stene, v 3. povedi, pa bi se morali najprej obrniti in se šele nato vrniti na izhodišče poti.**

13. naloga:

V krožišču zavijemo levo in kolesarimo po robu cestišča prometne ceste.

Nekaj časa se vozimo naravnost in nato v križišču zapeljemo desno proti Kopru.

Kmalu pridemo do koprskega obzidja in malo naprej zagledamo plažo.

Vozimo se skozi stari center Kopra in pred tržnico zavijemo desno tik ob morju.

Priključimo se na kolesarsko pot D-8: Parenzana in ji sledimo vse do Izole.

14. naloga:

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina. ~~Po ogledu Vajsovega mlina prečkamo travnik.~~

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina in nato prečkamo travnik.

Mlinarjeva pot je dolga 10 km. ~~Mlinarjeva pot je primerna za vse starostne skupine.~~

Mlinarjeva pot je dolga 10 km in je primerna za vse starostne skupine.

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis. ~~Na informativni tabli si lahko ogledamo pesmico z notami.~~

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis ter si lahko ogledamo pesmico z notami.

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga. ~~Na drugi strani potoka vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.~~

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga ter vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.

Videli smo veliko mlinov. ~~Veliko mlinov smo tudi slišali.~~

Videli smo veliko mlinov pa tudi slišali smo jih.

15. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Nekatere starše je pri opisu poti verjetno zmotilo, da so učenci pri opisovanju poti prevečkrat uporabili veznik in, zato je bilo tudi pripovedovanje malo dolgočasno.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pot začnemo v Logatcu, kjer je v središču tudi velika kolesarska trgovina. Ko za stavbo pošte zavijemo levo, sledimo makadamski cesti v gozd. Vzpon ni hud. Na križišču enakovrednih poti se držimo desne in pri naslednjem razcepu gremo spet desno ter pri tretjem skrenemo levo. Od tu se držimo leve in skozi gozd nas makadam vodi do vasi Grčarevec. Na glavni cesti smo le deset metrov. Izberemo panoramsko pot okoli Planinskega polja in kolovoz nas pelje do nogometnega igrišča. Potem ko pot nadaljujemo po utrjeni pešpoti, gremo mimo nogometnega igrišča ob križišču za Laze. Ko hodimo proti stenam, je pred nami požiralnik, kjer lahko zagledamo tudi jamo v skalnih stenah. Nato lahko nadaljujemo pot po bližnjici do Laz. Tam lahko vstopimo v keramično delavnico in obiščemo vaški muzej. Potem ko si ogledamo galerijo, nadaljujemo pot.

MESTO Z NAJVIŠJIM DIMNIKOM NA SVETU

Ločno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

Celotno besedilo, ki sem ga prebral/-a, je opis poti.

(Opis poti je samo prvi del besedila, v 2. delu pa spoznavamo znamenitosti mesta Trbovlje, kar sodi v opis kraja.)

Do Trbovelj pridemo po avtocesti.

(Do Trbovelj pridemo po regionalni cesti.)

- ✓ **Tone Seliškar je izdal pesniško zbirko Trbovlje.**
- ✓ **Delavski dom je namenjen različnim dejavnostim.**

V Zasavskem muzeju Trbovlje si lahko ogledamo likovni razstavi, postavljeni le za kratek čas.
(V Zasavskem muzeju Trbovlje si lahko ogledamo stalni likovni razstavi.)

- ✓ **Ogledamo si lahko stanovanje rudarjev, ki je skoraj takšno, kot je bilo nekoč.**

3. naloga:

Po smislu, npr.:

Da, Trbovlje so športni kraj, saj imajo veliko športnih objektov, igrišč in tekmovališč za različne športne discipline.

4. naloga:

Popotnik nima nobenih težav, ker lahko v Trbovljah tudi prenoči(, in sicer se lahko odloči za Mladinski hotel Trbovlje ali pa prenoči pri kakšnem zasebnem ponudniku).

5. naloga:

a-naloga:

- A Najprej se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi, nato pa gremo v knjižnico.
- B Lahko se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi, lahko pa gremo v knjižnico.**
- C Hkrati se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi in knjižnici.

b-naloga:

- A Lahko si ogledamo stalni likovni zbirki, lahko pa obiščemo občasno razstavo.**
- B Hkrati si ogledamo stalni likovni zbirki in občasno razstavo.
- C Najprej si ogledamo stalni likovni razstavi, nato pa še obiščemo občasno zbirko.

c-naloga:

- A Hkrati prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje in pri zasebnem ponudniku.
- B Najprej prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje, potem pa prenočišče poiščemo pri zasebnem ponudniku.
- C Lahko prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje, lahko pa si prenočišče poiščemo pri zasebnem ponudniku.**

č-naloga:

- A O dejanjih, možnostih, ki se dogajata hkrati.
- B O dejanjih, možnostih, ki se dogajata drug/-a za drugim.
- C O možnostih, med katerima moramo izbirati.**

d-naloga:

- A Vezalno razmerje. C Pogojno razmerje.
- B Ločno razmerje. Č Posledično razmerje.**

e-naloga:

(Vezniki so) ali, ali pa, ali–ali.

f-naloga:

(V ločnem razmerju med deli povedi) ni vejice.

6. naloga:

Na primer:

Do cerkve lahko pridemo po kolovozu **ali pa** se vzpnemo po strmi stezi.

Pohodnik gre lahko v Migolsko Goro **ali pa** se vzpne po daljši poti na Selsko Goro.

Do Pustolovskega parka Bled se lahko odpravimo **ali** po Riklijevi poti **ali** se peljemo s sedežnico.

Od tu lahko nadaljujemo pot po gozdu **ali** zavijemo desno po cesti.

Kolesarimo lahko do vrha Sabotina **ali** se na ovinku pod karavlo podamo na povezovalno pot z Italijansko potjo.

Odločimo se lahko za približno 25 kilometrov dolgo krožno pot okoli jezera **ali pa** se po želji lahko kadarkoli med potjo vrnemo na izhodišče.

7. naloga:

Po smislu, npr.:

V Piranu se lahko ustavimo na Tartinijevem trgu **ali pa gremo na ogled Pomorskega muzeja.**

V Ljubljani gremo na Tromostovje **ali se s tirno vzpenjačo peljemo na Ljubljanski grad.**

V Mariboru si lahko ogledamo vinsko trto **ali pa obiščemo stadion Ljudski vrt.**

Na Bledu se lahko **ali do otoka peljemo s pletno ali si v eni od restavracij posladkamo s kremno rezino.**

Na Ptujju se sprehodimo po starem mestnem jedru **ali si ogledamo sprevod kurentov.**

8. naloga:

Po smislu, npr.:

- 1. možnost: mimo Spodnjega Brnika/Vodic/Valburge

- 2. možnost: skozi Medvode

Iz Kranja lahko pridemo v Zbilje mimo Spodnjega Brnika/Vodic/Valburge ali pa se peljemo skozi Medvode.

- 1. možnost: mimo Ribnice/Topolca

- 2. možnost: mimo Knežaka/Šembij

Iz Ilirske Bistrice lahko pridemo v Pivko mimo Ribnice/Topolca ali pa se peljemo mimo Knežaka/Šembij.

- 1. možnost: mimo Šentjanža pri Dravogradu/Dobrij

- 2. možnost: mimo Starega trga/Kotelj

Iz Slovenj Gradca lahko pridemo na Ravne na Koroškem mimo Šentjanža pri Dravogradu/Dobrij ali pa se peljemo mimo Starega trga/Kotelj.

- 1. možnost: mimo Spodnje Račice/Šentjanža/Radmirja

- 2. možnost: mimo Nazarij/Šmartna ob Dreti/Bočne

Iz Gornjega Gradu do Mozirja lahko pridemo mimo Spodnje Račice/Šentjanža/Radmirja ali pa se peljemo mimo Nazarij/Šmartnega ob Dreti/Bočne.